

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМ. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА
(КОМПОЗИЦІЯ ТА ПОСТАНОВКА ХОРЕОГРАФІЧНИХ
НОМЕРІВ)**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва)

спеціальність: 024 Хореографія

(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет педагогічної освіти та факультет підвищення кваліфікації, перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Робоча програма з дисципліни «Мистецтво балетмейстера (композиція та постановка хореографічних номерів)» для студентів спеціальності 024 Хореографія

5, 6 с. (денна форма навчання); 6 с. (заочна форма навчання)

Розробник: ст. викладач Бойко А.Б,

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства

Протокол від “30” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4			
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>024 Хореографія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		5-й, 6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	Рівень вищої освіти: бакалавр	8 год.	6 год.
		Практичні	
		82 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		30 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: -			
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Мистецтво балетмейстера» є оволодіння знаннями для створення хореографічного твору, постановки та репетиційної роботи.

Завданням вивчення даної дисципліни є ознайомлення студентів з основними поняттями балетмейстерського мистецтва, з основними законами та прийомами постановки хореографічного твору, оволодіння знаннями, уміннями та навичками, які необхідні для створення хореографічних композицій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- ~ основні поняття дисципліни;
- ~ основні закони та прийоми постановки хореографічного твору;
- ~ принципи побудови та аналізу хореографічних творів, систему їх запису;
- ~ організацію та методику роботи з хореографічними колективами, а також методику роботи хореографа в спорті.

вміти:

- ~ застосувати на практиці отримані знання;
- ~ скласти балетмейстерський план та визначати композиційну побудову;
- ~ за допомогою виразних засобів та за законами композиції танцю створювати танцювальні номери.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1.

Загальні поняття дисципліни «Мистецтво балетмейстера»

Тема 1. Хореографія як вид мистецтва.

Визначення терміну «хореографія». Що являє собою мистецтво та його природа. Значення музики при створенні хореографічного твору. Поняття «хореографічна лексика». Поняття варіювання хореографічної лексики. Ритмічна будова хореографічного номеру. Значення ритму та темпу в танці. Важлива роль ритмоформули в характеристиці різних танців. Пластичний мотив – найменша структурно-тематична одиниця танцю. Єдність музичної та пластичної інтонації. Вплив типу школи, жанру та індивідуальності балетмейстера на створення хореографічного твору.

Тема 2. Малюнок в хореографічному номері.

Будова сцени та її складові частини. Знання планшету сцени для створення хореографічного номеру. Що таке малюнок? Хоровод – найпростіша форма танцю з акцентом на малюнки. Різновиди малюнків. Взаємозв'язок малюнків та лексики в хореографічному творі. Поняття графіки руху та ракурсу руху. Вплив трьох вимірів сценічного простору на

умовний розподіл сцени на квадрати і визначення точки сприйняття. Розподіл сценічного простору по висоті на три рівні. Закон сценічної рівноваги. Прийоми сценічного простору, які використовуються в роботі хореографа.

Тема 3. Постановка етюдів.

Створити етюд з мінімальною кількістю рухів в заданому викладачем характері і максимальною кількістю малюнків.

Постановка хореографічного номеру – хороводу.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2.

Основи теорії композиції танцю.

Тема 1. Основа композиційної побудови.

Походження та значення терміну «архітектоніка». Композиційна побудова хореографічного номеру. 5 законів драматургії як основа композиційної побудови. Графічна побудова хореографічного твору. Частини композиції танцю, які допомагають донести до глядача зміст і форму створеного танцю. Балетмейстерський план створення хореографічного твору, ідейно-тематичний аналіз. Пантомімічні етюди. Зображальні та виражальні пози як засоби хореографічного мистецтва. Сюжетні та безсюжетні танці, їх спільні та відмінні риси.

Тема 2. Сюжетні та безсюжетні танці.

Скласти балетмейстерський план для створення сюжетного номеру. Постановка безсюжетних та сюжетних танцювальних етюдів. Індивідуальна постановка сюжетного танцювального номеру.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	п	ла б	с.р.		л	с	п	ла б	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні поняття дисципліни «Мистецтво балетмейстера»												
Тема 1. Хореографія як вид мистецтва.	10	2	-	6	-	2	12	-	-	-	-	12

Тема 2. Малюнок в хореографічному номері.	14	2	-	8	-	4	18	2	-	-	-	16
Тема 3. Постановка етюдів	16	-	-	12	-	4	22	-	-	2	-	20
Разом за змістовим модулем 1	40	4	-	26	-	10	52	2	-	2	-	48
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Основи теорії композиції танцю.												
Тема 1. Основи композиційної побудови.	30	2		20	-	8	18	2	-	-	-	16
Тема 2. Сюжетні та безсюжетні танці	50	2	-	36	-	12	20	2	-	2	-	16
Разом за змістовим модулем 2	80	4	-	56	-	20	38	4	-	2	-	32
Усього годин	120	8	-	82	-	30	90	6	-	4	-	80

5. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Ритм і темп в хореографічному номері	2	-
2	Варіювання хореографічної лексики	4	-
3	Малюнок в хореографічному номері	4	-
4	Рівні та виміри сценічного простору	4	-
5	Постановка етюдів	12	2
6	Основа композиційної побудови	20	-
7	Пантоміма. Її використання в хореографії	16	-
8	Сюжетні та безсюжетні танці	20	2
	Разом	82	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Хоровод як хореографічний твір. Конспект самопідготовки. Відео матеріали.	2	8
2	Музична основа етюду. Реферат «Роль та значення музики для роботи балетмейстера».	4	8
3	Лексика та побудова етюдної роботи. Конспект самопідготовки.	4	12
4	Жанрові етюди. Реферат «Хореографія як вид мистецтва»	4	20
5	Визначення теми, ідеї етюду. Конспект самопідготовки. Робота із матеріалом за записом.	4	10
6	Танцювальна лексика сюжетного етюду. Конспект самопідготовки. Створення хореографічного тексту відповідно до музичної теми.	4	10
7	Хореографічна мініатюра. Конспект самопідготовки. Запис музики (фонограма). Створення хореографічного тексту у взаємодії з малюнками.	8	12
	Разом	30	80

7. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

- 1) Матеріали самопідготовки;
- 2) Самостійні роботи;
- 3) План-схема танцювальних композицій, запис музики (фонограма), відео матеріали сюжетних та безсюжетних танців;
- 4) Танцювальний безсюжетний етюд.
- 5) Танцювальний сюжетний етюд.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.

- Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік (5 семестр – денна форма).

9. Залікові вимоги

1. Дайте визначення поняття «хореографія», «танець».
2. Основні види танцю. Дати характеристику.
3. Варіювання та його ступені.
4. Жанри танцю. Дати характеристику.
5. Дайте визначення понять «ритм» та «темп».
6. Розкрити поняття «пластичний мотив».
7. Хореографічні малюнки. Їх види. Закон сценічної рівноваги.
8. Визначення хоровода.
9. Специфіка постановки хороводів згідно з їх класифікацією.
10. Планшет сцени.
11. Хореографічна мова та все, що до неї належить.
12. Виміри та рівні сценічного простору. Точка сприйняття.
13. Ракурс та графіка руху. Прийоми сценічного простору.
14. Що таке «клімат сцени»?
15. Дайте визначення поняття «композиція танцю», «архітектоніка».
16. Драматургія танцювального твору.
17. Поняття «зміст» і «форма» в танці.
18. Що таке тема, ідея та наскрізна дія хореографічного твору?
19. Графічна побудова хореографічного твору.
20. Що таке образ, художній образ, надзавдання актора?
21. Дайте визначення поняття «пантоміма».
22. Різниця між танцем і пантомімою.
23. Що таке «хореографічна лексика»?
24. Характеристика зображальних та виражальних поз.
25. Балетмейстер та види його діяльності.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма навчання	Поточне тестування та самостійна робота				Сума
	ЗМ 1				
	T1	T2	T3	Залік	
Денна (усього балів)	0-25	0-25	0-25	25	
Опитування	0-5	0-5	0-5		

Конспекти самопідготовки	0-5	0-5	0-5	100
Практичні роботи	0-10	0-10	0-10	
Самостійні роботи	0-5	0-5	0-5	
Заочна (усього балів)	-	-	-	
Опитування	-	-	-	
Конспекти самопідготовки	-	-	-	
Практичні роботи	-	-	-	
Самостійні роботи	-	-	-	
ЗМ 2				Сума
	T1	T2		
Денна (усього балів)	0-40	0-60	100	
Опитування	0-5	0-5		
Конспекти самопідготовки	0-5	0-5		
Практичні роботи	0-20	0-40		
Самостійні роботи	0-10	0-10		
Заочна (усього балів)	0-40	0-60		
Опитування	0-5	0-5		
Конспекти самопідготовки	0-5	0-10		
Практичні роботи	0-20	0-25		
Самостійні роботи	0-10	0-20		

T1, T2, T3 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для курсового (роботи), практики	для екзамену, проекту
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Таблиці, відеофільми.

12. Рекомендована література

Базова

1. Васильєва Е. Танец. – М.: Искусство, 1968.
2. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. – К.: Музична Україна, 1975.
3. Гуменюк А. Народне хореографічне мистецтво України. – К.: Мистецтво, 1963.
4. Годовський В.М., Арабська В.І. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом. – Рівне: РДГУ, 2000.
5. Голдрич О.С. Методика викладання хореографії. – Львів: СПОЛОМ, 2006.
6. Голдрич О. Хореографія. – Львів: СПОЛОМ, 2006.
7. Захаров Р.В. Записки балетмейстера. – М.: Искусство, 1976.
8. Захаров Р.В. Искусство балетмейстера. – М.: Искусство, 1954.
9. Захаров Р.В. Сочинение танца: Страницы педагогического опыта. – М.: Искусство, 1983.
10. Смирнов И. Искусство балетмейстера. – М.: Просвещение, 1982.

Допоміжна

1. Ваганова А.Я. Основы классического танца / А.Я.Ваганова. // – Л.: Искусство, 1963. – 180с.
2. Василенко К.В. Лексика українського народно-сценічного танцю / К.В.Василенко. // – К.: Мистецтво, 1971. – 562с.
3. Зайцев Є. Основы народно-сценічного танцю / Є.Зайцев. // – К., 1975. – 413с.
4. Лопухов А. Основы характерного танца / А.Лопухов, А.Ширяев, А.Бочаров. // – Л. – М., 1939. – 344с.
5. Лопухов Ф. Шестьдесят лет в балете / Ф.Лопухов. // – М.: Искусство, 1966. – 366с.
6. Пасютинская В.М. Волшебный мир танца: Кн. для учащихся / В.М.Пасютинская. // – М.: Просвещение, 1985. – 223с.
7. Фокин М. Против течения. Воспоминания балетмейстера. Статьи, письма / М.Фокин. // – Л.: Искусство, 1962. – 639с.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ЛДУФК.
2. Читальний зал ЛДУФК.
3. Всесвітня мережа інтернет: зразки хороводів, безсюжетних та сюжетних танців (матеріали YouTube).